

12	Куниця	64	70	71	69	75
----	--------	----	----	----	----	----

Одним з найважливіших завдань ведення Хорольського госпрозрахункового мисливсько-рибальського підприємства є максимальне використання продуктивності мисливських угідь, тобто чисельність мисливських тварин повинна бути доведена до оптимальної господарсько-допустимої щільності, при якій тварини не завдають істотних збитків лісовому та сільському господарствам.

У добре організованих мисливських господарствах здобувають тільки заплановану кількість тварин (із залежності від чисельності, приросту поголів'я). В обов'язковому порядку передбачають відновлення і зростання чисельності тварин наступного року. Зазвичай відстрілюють 10—20 % наявного поголів'я. Таке полювання — елемент раціонального природокористування, складова частина охорони природи. Бо охорона природи — це раціональне використання її ресурсів, а не консервація, яка суперечить логіці народногосподарської діяльності і неможлива в умовах навколишнього середовища, що змінюється.

Розведення дичини в сучасному антропогенному ландшафті — завдання дуже складне, повне суперечностей і практично щосезонне, таке, що кожного дня висуває певні загадки і труднощі.

На сьогоднішній день ми можемо перекоонатися, що ведення мисливського господарства в районі здійснюється переважно екстенсивним шляхом. Це є наслідком скорочення обсягів штучного розведення та випуску в природу мисливської фауни, проведення біотехнічних заходів, послаблення охорони мисливських угідь. Недостатня увага приділяється оптимізації статеві-вікової структури поголів'я мисливських парнокопитних тварин, поліпшення їх генофонду. В умовах недостатньо розвиненої економіки, нестабільної ситуації на політичній арені скоротилися обсяги фінансування різних програм по відновленню кількості поголів'я мисливських звірів та біотопів їх мешкання. А отже, як результат спостерігаємо загальний занепад мисливського господарства.

Література

1. Дементьев В.И. Основы охотоведения. – М.: Лесная промышленность, 1971. – 232 с.
2. Закон "Про природно-заповідний фонд України" від 16.0692 р. // ЗУ. Т.3. – К., 1996.
3. Настанова з упорядкування мисливських угідь. Державний комітет лісового господарства України. – К., 2002. – 114 с.
4. Матеріали мисливської діяльності. 2008 рік.
5. Пантюх А.Ф., Красник В.П. и др. Охотнику об охоте. – К.: Урожай, 1992.– 240 с.
6. Пояснювальна записка до проекту організації і розвитку ГМРП "Хорольське". – К., 2000.- 76 с.

ЕФЕКТИВНІСТЬ КАМЕРКІЛ ПЛЮС 25 SL ПРОТИ КАШТАНОВОЇ МІНЮЧОЇ МОЛІ

¹Білявський Ю.В., ¹Вусатий Р.О., ¹Матвеева О.Ю., ²Гаманова О.М.
¹Полтавський інститут АПВ імені М.І. Вавилова УААН
²Інститут захисту рослин УААН

Полтавський інститут АПВ ім. М.І. Вавилова УААН (ПІАПВ) є найстарішою науково-дослідною установою сільськогосподарського спрямування на Україні, заснованою у листопаді 1884 року. Тут в молоді роки вдосконалювали свої знання видатні діячі агрономії – М.І. Вавилов, О.Н. Соколовський, І.В. Якушкін,

Т.В. Локоть та ін. Зустрічі, бесіди, обмін досвідом частіше всього проводилися у тіні кінського каштану, який до цих пір знаходиться на території лабораторії агроекології та захисту рослин.

Посаджений восени 1887 р., кінський каштан (*Aesculus hippocastanum*) є пам'ятником природи місцевого значення. Каштану присвоєне ім'я академіка М.І.Вавилова, а у листопаді 1987 р. його було взято під охорону Полтавським облвиконкомом.

У 1998 році на території України було вперше зафіксовано каштанову мінуючу міль (*Cameraria ohridella* Deschka & Dimič), яка на даний час поширена практично в усіх областях країни. В умовах Полтавської області масове поширення каштанової молі почали відмічати з 2006 року. Не винятком став і каштан ім. М.І. Вавилова, на якому у 2007 р., вперше було відмічено значне пошкодження цим шкідником - 90-95% листків. У деяких випадках спостерігалось від 3 до 5 личинок каштанової молі на 1 листок. За такого масового розмноження мінуючої молі, уже після першої генерації шкідника, листки каштану значно пошкоджувалися гусінню, а за 3 генерації надто пошкоджені листки обпадали в середині вегетаційного періоду, що порушувало нормальне накопичення деревом запасів, необхідних для зимівлі і весняного пробудження. Тому для збереження цього унікального об'єкту природно-заповідного фонду України співробітниками лабораторії агроекології та захисту рослин ПІАПВ (м. Полтава) у співпраці з фахівцями Інституту захисту рослин УААН (м. Київ) була розроблена науково-обґрунтована система захисту від каштанової молі з урахуванням індивідуальних параметрів дерева.

З метою обмеження чисельності каштанової молі на каштані ім. М.І. Вавилова, проводили внутрішню ін'єкцію стовбуру дерева хімічним препаратом інсектицидної дії Камеркіл Плюс 25 SL, в.р.к. на початку вегетації (перед сокорухом) - 05.03.08 р. Даний спосіб контролю за поширенням шкідника відповідає вимогам охорони довкілля і придатний для застосування у міських умовах. За контроль використовували гіркогоштан звичайний без обробки.

Камеркіл Плюс 25 SL, в.р.к. (а.р. абемектин, 25 г/л), - препарат ф. "Бест Пест", Польща. До складу абемектину входять авермектини, які є новими високоспецифічними нейротоксинами біологічного походження, що викликають спочатку параліч, а потім загибель безхребетних. Даний препарат є найбільш перспективним засобом захисту насаджень каштанів як від каштанової мінуючої молі, так і інших шкідників та збудників хвороб грибної природи.

Токсикацію гіркогоштану звичайного (кінського каштану) проти каштанової мінуючої молі здійснювали способом ін'єкції інсектицидного препарату у стовбур дерева. У стовбурі каштану свердлом з діаметром 8 мм на глибині 70 мм під кутом 45°, та висоті 1-1,2 м від поверхні ґрунту (для зручності працюючого) робили отвори. Їх розміщували по колу стовбура через кожні 15 см. При цьому враховували систему активності провідних судин. За допомогою спеціального пристрою дозатора "пістолета" з приєднаною до нього ампулою з препаратом вносили в отвір препарат у запланований препарат у відповідному дозуванні. Після введення дози препарат отвір закривали герметиком чорного кольору за допомогою пристрою "пістолета", який використовують у будівельних роботах.

Вивчення ефективності препарату з обмеження чисельності та шкідливості каштанової мінуючої молі на гіркогоштані звичайному проводили за динамікою чисельності метеликів; інтенсивності відкладання ними яєць; за щільністю мін на листках та їх розмірами; за життєздатності частки популяції, що вижила.

Дані ефективності токсикації крони дерева проти гусениць каштанової мінуючої молі на каштані ім. М.І. Вавилова наведено в таблиці 1. Ефективність Камеркіл Плюс 25 SL становила на 25.07.08 р. - 96%, а 30.09. - 97,7 %, при цьому довжина мін становила 0,1 см. і протягом вегетаційного періоду не змінювалась. В цілому застосування Камеркіл Плюс 25 SL та його аналогів дає

зможу надійного захисту каштанових насаджень від мінуючої молі впродовж 4 років.

1. Ефективність токсикації крони каштана ім. М.І. Вавилова проти гусениць каштанової мінуючої молі, (м. Полтава)

Дата обліку	Показники	Варіант	
		Контроль (без інсектицидів)	Камеркіл Плюс 25 SL
25.07.2008 р.	кількість мін, шт./10 см ²	7,9	6,4
	середня довжина мін, см	2	0,1
	коефіцієнт пошкодження листя	15,8	0,64
	ефективність, %	0	96
30.09.2008 р.	кількість мін, шт./10 см ²	27,4	15,6
	середня довжина мін, см	2,5	0,1
	коефіцієнт пошкодження листя	68,5	1,6
	ефективність, %	0	97,7

Таким чином, застосування Камеркіл Плюс 25 SL дає змогу контролювати чисельність каштанової мінуючої молі, утримувати її на низькому рівні і зберегти тривалу життєздатність каштану ім. М.І. Вавилова – відомої пам'ятки природи Полтавського краю.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ЕНТОМБІОІНДИКАЦІЇ У ВИЗНАЧЕННІ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ АГРОЦЕНОЗІВ

Бойчук Ю.Д., Коваль А.А.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Значний вплив на структуру і функції компонентів сучасних агроценозів спричиняють залишки пестицидів, важких металів та інших екоотоксикантів. Одним з перспективних шляхів оцінки і попередження негативних змін в агро-сфері, а відповідно підтримання високого рівня їх продуктивності, є проведення агроекологічного моніторингу.

Серед багатьох методів оцінки ступеня антропогенного забруднення агроценозів в останній час широко застосовуються біологічні методи. Біоіндикація перспективна через свою доступність, простоту, швидкість і надійності методів діагностики, що застосовуються. Гостра необхідність ранньої діагностики змін, які відбуваються як з агроценозом, так із окремими його компонентами, вимагає систематизування і розширення методів біологічного контролю, інтенсифікації пошуку нових видів – індикаторів.

З нашої точки зору, досить зручними біоіндикаторами є комахи. Вони відрізняються величезною кількістю видів (на їх частку припадає 80% усіх тварин), значною біомасою в екосистемах і невичерпним потенціалом. За кількістю зайнятих екологічних ніш і виключно великою роллю у функціонуванні біогео-